

Číslo: 6095-22574/47/2019/Ško

SPRÁVA O ENVIRONMENTÁLNEJ KONTROLE

č. 19/2019/Ško/Z

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica, Odbor integrovaného povoľovania a kontroly (ďalej len „SIŽP“), ako príslušný odborný kontrolný orgán – orgán štátneho dozoru podľa § 9 ods. 1 písm. a) a § 10 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 32 ods. 1 písm. d) zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o IPKZ“) vykonala environmentálnu kontrolu (ďalej len „kontrola“) podľa § 34 ods. 1 zákona o IPKZ vo väzbe na § 26 ods. 1 písm. f), § 35 ods. 2 písm. a) a § 33 ods. 4 písm. e) zákona o IPKZ. Počas kontroly a pri vypracovaní správy o kontrole sa postupovalo podľa zákona o IPKZ.

A. Kontrola

Typ kontroly:	§ 34 ods. 5 a 6 zákona - Bežná
Podnet:	Nie
Výsledok:	§ 35 ods. 1 zákona - Súlad
Odstúpené:	Nie
Komu:	-

B. Orgán štátneho dozoru

Inšpektor:	Ing. Katarína Raučinová	Číslo preukazu: 160
Telefón:	048 471 96 50	
Elektronická adresa:	katarina.raucinova@sizp.sk	

Inšpektor:	Ing. Alena Škorňová	Číslo preukazu: 336
Telefón:	048 471 96 57	
Elektronická adresa:	alena.skornova@sizp.sk	

B.1. Prizvaná osoba

Organizácia:	-	
Adresa:	-	
Zástupca:	-	Funkcia: -
Telefón:	-	
Elektronická adresa:	-	

C. Prevádzkovateľ

Názov podľa OR: FORTISCHEM a.s.
Adresa sídla: M. R. Štefánika 1, 972 71 Nováky
IČO: 46 693 874
Kontrola oznámená: 15.5.2019 Spôsob: Telefonicky

Zástupca: RNDr. Mária Danišová
Funkcia: vedúca OTL ÚŽPMR – splnomocnený zástupca prevádzkovateľa
Telefón: 046/568 32 20
Elektronická adresa: maria.danisova@fortischem.sk

Zástupca: Mgr. Ľuboš Horák
Funkcia: vedúci strediska výroby OaMCH
Telefón: 046/568 3011
Elektronická adresa: sekretariat@fortischem.sk

Zástupca: Ing. Jaroslav Minich
Funkcia: technolog strediska výroby OaMCH
Telefón: 046/568 3011
Elektronická adresa: sekretariat@fortischem.sk

D. Prevádzka

Názov podľa IP: Výroba acetylénických alkoholov
Adresa prevádzky: M. R. Štefánika 1, 972 71 Nováky
Variabilný symbol: 470100205
Integrované povolenie: č. 775/87/OIPK/470100205/2005/Kň
Vydané: 2.10.2006
Právoplatné: 2.11.2006
Projektovaná kapacita: bez projektovej kapacity
Kategória:

4.1. b) Výroba organických chemikálií, ktorými sú organické zlúčeniny obsahujúce kyslík, ako sú alkoholy, aldehydy, ketóny, karboxylové kyseliny, estery a zmesi esterov, acetáty, étery, peroxidy, epoxidové živice.

E. Časová os

Predchádzajúce kontrolované obdobie: 1.1.2015 – 25.2.2016
Posledná kontrola: 25.2.2016 – 21.3.2016
Kontrolované obdobie: 26.2.2016 – 22.5.2019
Začatie kontroly: 22.5.2019
Prvé miestne zisťovanie: 22.5.2019
Vypracovanie správy: 14.6.2019
Doručenie správy: Deň prevzatia doporučenej zásielky s doručenkou

F. Vykonané úkony

Fotodokumentácia:	Nie	Počet snímok:	-
Videodokumentácia:	Nie		
Odňatie prvopisov:	Nie		
Odobraté vzorky:	Nie		
Meranie emisií:	Nie		
Iné:	-		

G. Zameranie kontroly – opis

Environmentálna kontrola bola podľa § 34 zákona o IPKZ zameraná na zisťovanie dodržiavania podmienok integrovaného povolenia a zisťovanie, či nedošlo k zmene okolností, ktoré môžu viesť k zmene povolenia.

H. Stav prevádzky v čase miestneho zisťovania – opis

Acetylénické alkoholy sa vyrábajú adíciou acetylénu na karbonylovú skupinu ketónu v prítomnosti katalyzátora izobutanolátu draselného. V prevádzke sa využíva acetylén vyrobený v inej prevádzke prevádzkovateľa. Chemickou reakciou sa získavajú rôzne acetylénické alkoholy v závislosti od použitých surovín. V súčasnosti sa vyrábajú produkty s obchodným označením: Decidol (resp. TMDD). Výroba prebieha šaržovito vo vsádzkových cykloch.

Vzhľadom k tomu, že výrobná kapacita prevádzky je pod 20 000 t/rok, Vykonávacie rozhodnutie komisie (EÚ) 2017/2117 z 21. novembra 2017, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) pri výrobe veľkoobjemových organických chemikálií sa na prevádzku nevzťahuje. Uvedené závery o BAT sa vzťahujú na výrobu organických chemikálií v kontinuálnych procesoch, kde celková kapacita výroby prekračuje 20 000 t/rok.

I. Použité podklady

1. Integrované povolenie a všetky jeho súvisiace zmeny
2. Súbor technicko – prevádzkových parametrov a technicko – organizačných opatrení na zabezpečenie ochrany ovzdušia pri prevádzke zdroja znečisťovania „Výroba acetylénických alkoholov“ evidenčné č. 0940092/2010
3. Miestny prevádzkovo bezpečnostný poriadok pre prevádzku „Výroba acetylénických alkoholov“
4. Plán dennej kontroly
5. Prevádzkové záznamy pre suspenzačný reaktor, destiláciu E404
6. Kniha hlásení
7. Protokol o skúške kontroly blokovania R201 zo dňa 16.8.2017 a 9.8.2018
8. Protokol o skúške kontroly signalizácie MaR zo dňa 16.8.2017 a 9.8.2018

J. Kontrolné zistenia

1. Podmienka: II. A. Podmienky prevádzkovania, 1. Všeobecné podmienky, bod č. 1.4

Bod č. 1.4: Prevádzkovateľ je povinný podmienky v integrovanom povolení zapracovať do vnútropodnikovej dokumentácie a oboznámiť s nimi pracovníkov do 1 mesiaca po nadobudnutí právoplatnosti a o tomto oboznámení musí byť spísaný záznam.

Zistený stav **Dodržaná**

Opis **Áno**

Prevádzkovateľ podmienky vyplývajúce z integrovaného povolenia zapracoval do miestneho prevádzkovo bezpečnostného poriadku pre prevádzku „Výroba acetylénických alkoholov“, plánu údržby a opráv a pod. Zamestnanci sa pravidelne 1 krát ročne oboznamujú s uvedenými prevádzkovými predpismi. Prevádzkovateľ má spísaný záznam o oboznámení zamestnancov s prevádzkovými predpismi.

2. Podmienka: II. A. Podmienky prevádzkovania, 5. Podmienky pre prevádzku technologických zariadení, bod č. 5.1

Bod č. 5.1: Prevádzkovateľ je povinný vykonávať činnosť v prevádzke a dodržiavať hodnoty technicko-prevádzkových parametrov v súlade s platným Súborom technicko-prevádzkových parametrov a technicko-organizačných opatrení na zabezpečenie ochrany ovzdušia pri prevádzke zdroja znečisťovania.

Zistený stav **Dodržaná**

Opis **Áno**

Na kvalitatívno – kvantitatívne zloženie odpadových plynov pri výrobe acetylénických alkoholov majú vplyv tieto ukazovatele:

- počet rektifikačných kolón v chode (C102, C401, C402, C403),
- chladenie odplynov v dochladzovačoch z rektifikačných kolón (pred vývevami)

Optimálny chod rektifikačných kolón je dosiahnutý ustálením tlakových a teplotných pomerov v kolóne. Tlak (vákuum) v jednotlivých kolónach je zabezpečený pomocou automatickej regulácie tlaku na saní vývev. Teplotné pomery v kolóne závisia od uvedeného tlaku a sú dané fyzikálnymi parametrami rektifikovanej látky. Nakoľko sa jedná o diferenciálnu rektifikáciu, teploty v kolóne postupne počas destilácie stúpajú na základe stúpajúcich teplôt varu jednotlivých látok. Prísun tepla do systému je riadený množstvom privedenej pary do duplikátora varáka kolóny cez regulačný ventil. Chladenie odplynov v jednotlivých dochladzovačoch pred vývevami nie je regulované. Dochladzovače sú konštrukčne dimenzované na jednotlivé kolóny.

Riadiaci pracovníci vrátane pracovníkov obsluhy sú osobne zodpovední za dodržiavanie a kontrolu technologického režimu na príslušnom výrobnom zariadení v zmysle miestneho prevádzkovo-bezpečnostného poriadku (MPBP). V čase rovnomerného chodu výroby musia prevádzkové parametre sledovať a udržiavať v predpísaných hodnotách v zmysle súboru TPP a TOO, ktorý bol schválený inšpekciou rozhodnutím č. 4014-14299/2010/Pol/470100205/Z1-Ú zo dňa 10.05.2010. Na počítačovej jednotke sú sledované vybrané hodnoty, ktoré sa jedenkrát za hodinu manuálne zapisujú do prevádzkového záznamu. Počas chodu výrobného zariadenia sa sledujú teploty a tlakový režim vo výrobnom zariadení, prísun surovín, energie a chladiacich médií potrebných pre výrobu, chod točivých strojov (vývevy, miešadlá, čerpadlá...), správna funkcia inertizačného systému. Obsluha minimálne dvakrát za zmenu

vykonáva vizuálnu kontrolu prevádzky v zmysle MPBP. Výsledok kontroly sa zaznamená v knihe hlásenia.

Kontrolované boli hodnoty tlaku, teploty na hlave pri suspenzácii C102, destilácii E404, ktoré zodpovedali hodnotám podľa súboru TPP a TOO.

3. Podmienka: **II. A. Podmienky prevádzkovania, 5. Podmienky pre prevádzku technologických zariadení, body č. 5.5**

Bod č. 5.5: Opravy, údržbu a istenie zariadení zabezpečiť v súlade s vypracovaným plánom opráv.

Zistený stav **Dodržaná**

Opis **Áno**

Prevádzkovateľ predložil knihu porúch, v ktorej sú evidované poruchy na výrobnom zariadení a aj následné odstránenie poruchy zodpovednou osobou. Prevádzkovateľ má vypracovaný ročný Plán údržby, ktorý je rozpracovaný na mesačné plány a priebežne doplňaný o potrebné opravy. Plán je vedený v elektronickej forme a po schválení ho riadiaci systém elektronickejši posielala ako objednávku na pracovisko údržby, ktoré zase spätne zaznamenáva vykonanie opravy.

4. Podmienky: **II. A. Podmienky prevádzkovania, 6. Podmienky pre skladovanie a manipuláciu zo znečisťujúcimi látkami, body č. 6.1**

Bod č. 6.1: Nádrže na skladovanie znečisťujúcich látok a manipulačné plochy musia byť zabezpečené tak, aby nedošlo k úniku týchto látok do povrchových alebo podzemných vôd a do pôdy.

Zistený stav **Dodržaná**

Opis **Áno**

V prevádzke sa používajú znečisťujúce látky, ktoré sú skladované v sklade surovín a produktov v jednoplášťových zásobníkoch z nehrdzavejúcej ocele zvonku vizuálne kontrolovateľné. Zásobníky sú vybavené zariadením na signalizáciu maximálnej a minimálnej hladiny. Sklad je situovaný v prízemí výroby v neodkanalizovanej záchytnéj nádrži tvorenej spádovanou podlahou a stenami skladu. Náter podlahy a stien je nepriepustný a je z chemicky rezistentnej látky voči pôsobeniu uskladnených chemikálií. Záchytná nádrž má dostatočný objem na to, aby v prípade úniku znečisťujúcich látok zachytila celý objem znečisťujúcich látok použitých vo výrobnom procese. Z tejto nádrže je možnosť uniknutú látku vyčerpať a po vyčistení použiť znova vo výrobnom procese.

Stáčacie miesto železničných a automobilových cisterien sa nachádza medzi cestnou komunikáciou a objektom prevádzky. Stáčacie miesto vyhovuje požiadavkám, ktoré vyplývajú zo všeobecne záväzných právnych predpisov na úseku ochrany vôd.

5. Podmienky: **II. F. Opatrenia na predchádzanie havárií a obmedzenie následkov v prípade havárií a opatrenia týkajúce sa situácií odlišných od podmienok bežnej prevádzky, body č. 5, 6, 7**

Bod č. 5: Prevádzkovateľ musí raz ročne vykonať kontrolu technického stavu a funkčnej spoľahlivosti monitorovacieho a signalizačného zariadenia v prevádzke. O kontrolách viesť záznam.

Bod č. 6: Prevádzkovateľ je povinný v prevádzke vykonávať revíziu a výmenu tesnení na prírubových spojeniach potrubí a upchávok na čerpadlách. Vizuálnu kontrolu vykonávať jedenkrát za zmenu a zistené nedostatky a spôsob odstránenia zaznamenať v prevádzkovom denníku.

Bod č. 7: Prevádzkovateľ musí vykonávať minimálne jedenkrát týždenne vizuálnu kontrolu všetkých skladovacích a manipulačných nádrží, záchytných vaní, potrubných rozvodov vo výrobnjej prevádzke a v priestore stáčania chemikálií. O kontrolách viesť záznam.

Zistený stav **Dodržaná**

Opis **Áno**

Prevádzkovateľ vykonáva kontrolu technického stavu a funkčnej spoľahlivosti signalizačného zariadenia v prevádzke. Predložil protokoly o skúške kontroly blokovania R201 zo dňa 16.8.2017 a 9.8.2018 a protokoly o skúške kontroly signalizácie MaR zo dňa 16.8.2017 a 9.8.2018.

Zodpovední pracovníci prevádzky vedú tzv. záznamy dennej kontroly, počas ktorej kontrolujú a zaznamenávajú stav zariadení ako sú priemyselné potrubia pre vybrané plyny, nádrže, zásobníky, reaktory, varáky destilačných kolón, kondenzátory, dochladzovače, čerpadlá, vodokružkové a suchobežné vývevy.

Čistenie, údržba a oprava zariadení je vykonávaná podľa vnútropodnikového predpisu, ktorý ustanovuje podmienky pre vydávanie príkazu na prácu na zariadeniach, vstup do zariadení a pod. Opravy (bežné, generálne...), údržba a čistenie technologických zariadení je zohľadnené v ročnom pláne opráv. V rámci celozávodnej revízie sa kontrolujú a opravujú najviac zaťažené technologické zariadenia. Prehliadky a tlakové skúšky vyhradených technických zariadení sú vykonávané v zmysle vypracovaného plánu. Neplánované krátkodobé odstávky z dôvodu prípadných porúch, havárií, výpadku energií sa riešia operatívne. Obsluha zariadení uskutočňuje kontrolu poistných ventilov a kontrolu miestnych tlakomerov nulovaním v prísl. časovom harmonograme v zmysle MPBP.

K. Prílohy správy

Nie

L. Zhodnotenie dodržania podmienok povolenia

Dodržané

1. II. A., 1., bod 1.4
2. II. A., 5., body 5.1 a 5.5
3. II. A., 6., bod 6.1
4. II. F., body 5, 6, 7

M. Záver – celkové zhodnotenie

Vykonanou kontrolou bolo zistené, že prevádzkovateľ vykonával činnosť v prevádzke „Výroba acetylénických alkoholov“ v súlade s podmienkami určenými v integrovanom povolení. Inšpekcia nezistila okolnosti, ktoré by viedli k zmene integrovaného povolenia.

N. Podpisy

Za SIŽP:

Ing. Katarína Raučinová

.....

Ing. Alena Škorňová

.....